

HOLO I KARALIĆI VEĆ UŠLI U EVROPU

- Karalići sa Bukovca na svojoj farmi proizvode 1500-1600 litara mleka dnevno, a krave rekorderke daju i do 60 litara
- Investicija porodice Holo u gradnju fabrike agropeleta u Doroslovu vredna je 12 miliona evra. Sav otpad sa njiva ubuduće toplotna energija
- Ovo je model kako biznis treba da se razvija u našoj zemlji i kako se rešava akutni problem nezaposlenosti. Imamo ogroman potencijal u poljoprivrednom zemljištu, i taj resurs ne sme biti privilegija pojedinaca već mora biti podjednako dostupan svima – ocenio je Siniša Lazić

Roland Holo, Siniša Lazić, Lazar Račić i Robert Holo, na farmi porodice Holo

Gradski čelnici, **mr Siniša Lazić**, predsednik Skupštine grada, i **Lazar Račić**, član Gradskog veća zadužen za socijalnu i zdravstvenu zaštitu, posetili su prošle nedelje dva uzorna poljoprivredna gazdinstva u okolini Sombora.

Tihomir Karalić sa Bukovca od 2006. godine se bavi mlečnim govedarstvom. Počeo je sa 35 grla, a danas ih ima stotinjak.

- Nama mlekarija bude dobro 2-3 meseca i to tek svake dve do tri godine. Uvek nam je mala cena. I ne toliko cena, već ovi prateći troškovi: nafta, hrana i drugo. Imamo malo zemlje pa smo prinuđeni da kupujemo gotovu hranu – počinje razgovor Karalić. - Ipak, sada očekujemo da bude bolje, jer smo prošle godine dobili 80 hektara po pravu prečeg zakupa za stočare. Proizvodićemo svoju hranu i nećemo biti toliko vezani za mešaone. Biće nam verovatno bolje, mada bi cena mleka mogla biti malo veća, jer je to vrlo ozbiljan posao - tvrdi ovaj vredni Bukovčanin dodajući da "seljak nema ni Božića, ni Uskrsa, ni nedelje, ali šta da se radi, jer za to smo se opredelili i sada moramo da guramo napred".

REKA MLEKA OD CRNOG HOLŠTAJNA

- Pomogao mi je kredit Fonda za razvoj, tako smo počeli. Posle smo ušli u priču tzv. „drep-era“, pomoći od strane države i Svetske banke. Konkursirali smo, odobren nam je kredit i to nam je mnogo pomoglo. Učešće je bilo svega 30 odsto. Kredit od 200.000 evra uzeli smo 2009. i od toga smo mi morali da učestvujemo sa 60.000 evra – priča Karalić, na čijoj porodičnoj farmi ima 60-tak mznih krava rase crni holštajn, a kad se dodaju junice i telad, ukupno stotinu grla. O svemu tome uz glavnog domaćina brinu i sin, ćerka i zet, i još dva povremeno angažovana radnika.

Trenutno proizvode od 1.500 do 1.600 litara mleka dnevno i dosta su ulagali u semena. - Unapredili smo genetiku ovih sedam godina, a i startovali smo sa dobrim materijalom. Imamo i krave koje daju i do 50-60 litara mleka dnevno, sve što je ispod 30 litara sklanjamo. Stigli smo do toga da možemo da radimo - ponosan je naš sagovornik. Planira izgradnju još jedne farme. - Trebao bi nam još jedan ovakav objekat i onda bi, valjda, zatvorili taj krug oko proizvodnje mleka - tvrdi Karalić. Optimista je i zbog toga što je Srbija dobila status kandidata za EU.

- Naravno da ćemo konkurisati ako bude povoljnih kreditnih linija i fondova. I ovo sada je dobro - regresirani kredit i povoljna dinarska kamata. Jedino je, možda, rok otplate od tri godine malo kratak. Očekujem da to u budućnosti bude povoljnije, odnosno na duži rok otplate. Sin, ćerka i zet su voljni da ostanu na ovome, ali sa ovim što sada imamo ne bi mogle da funkcionišu dve porodice. Zato nam treba još jedna dobra kreditna linija – kaže Karalić.

Odgovarajući na primedbe rekordera u proizvodnji mleka, **mr Siniša Lazić**, predsednik Skupštine grada Sombora i potpredsednik Skupštine AP Vojvodine, ocenio je da državna kreditna strategija mora da bude „bolje foku-

sirana i mikrolokalizovana“.

- Ne može kreditna linija da bude tri godine ako proces stvaranja visokoproduktivnih krava muzara traje pet godina. Državna strategija tu mora biti fokusirana i to su stvari kojima se kreatori agrarne politike moraju pozabaviti – rekao je Lazić. Obradujući se domaćinu, Lazić je pohvalio njegovu inicijativnost.

- Vi ste sve to sami pokrenuli, niste čekali da vam neko nešto pokloni i to je model koji nas čeka u budućnosti. Neće se ubuduće čekati da neko drugi uradi nešto za vas, već će se ceniti duh preduzetništva i samozapošljavanje - rekao je Lazić.

OD ČOBANČETA DO INVESTITORA ZA EVROPU

Životna priča **Roberta Hola** iz Doroslava, koji je sve što ima, a ima dosta, stvorio poštenim radom, kako svojim, tako i supruge i tri sina, mogla bi da posluži kao motiv za roman.

- Dedu mi je bio čobanin pa sam i ja od svoje pete godine čuvao ovce. Uvek se dosta radilo i trudio sam se da svojoj porodici što više stvorim. Sve što imam postigao sam upornim radom, a osnovni cilj mi je bio da svoja tri sina zadržim da zajedno radimo zemlju. Izgleda da je moja "pedagogija" uspešla i sva trojica su ostala na zemlji. Bavimo se stočarstvom, svinjama, pre-

Lazić i Račić sa domaćinima Karalić na Bukovcu

osam godina smo uvezli novu genetiku iz Holandije (topigs), i to nam je bila odskočna daska da gledamo prema Evropi i učimo od Evrope. U tom projektu su nam pomagali Holandani, stalno su bili tu, učili su nas kako i šta treba dobro da radimo – tvrdi Holo. Uz svoju zemlju radi i državnu u zakupu.

- Uvek sam želeo da budemo jedna porodica. Da sam imanje rasepio na tri sina, a tu sam i ja, četvrti, mi bismo svi bili „mali.“ Zadržao sam ih na okupu, svi radimo „iz jedne kase“ i znamo kako treba da delimo da svi budu zadovoljni. I snaje su naučile da radimo skupa i zato smo uspešni. Napravili smo i jednu zamljoradničku zadrugu pre 10 godina. Okupio sam 20 zemljoradnika, što nije bila mala stvar. Do tada smo imali veliki problem. U selu se tri decenije žitarice nisu otkupljivale, a imamo 4,5 hiljada ha obradive zemlje u Doroslovu. Sve to smo morali da odnosimo 20-25 km u Odžake, Sombor, Prigrevicu... Zamislite koliko je to koštalo benzina, potrošeni guma, znoja, vremena. Pošto smo osnovali zadrugu, danas se u Doroslovu otkupljuje kompletna proizvodnja i to je ogromna

AGROPELETE – INVESTICIJA OD 12 MILIONA EVRA

- Fabrika koja je u izgradnji treba da proradi u septembru i to će biti proizvodnja agropeleta. One služe za loženje, najveći deo će ići za Evropu i imamo predugovore za 10 godina. Dnevna proizvodnja agropeleta će biti

300 tona, a na godišnjem nivou 100.000 tona. To je ogromna količina i mi ćemo sirovinu kupovati iz cele somborske i odžačke opštine, pa i šire. Tu će svako imati svoju zaradu i indirektno. Do sada su se ti otpaci na njiva-

ma palili i znamo kakve su bile štete. Sada ćemo moći i zaraditi od toga. Trebaće da se sakuplja, presuje, nosi. Projekat je vredan 12 miliona evra i od toga će imati koristi i opština i svi mi – kaže Robert Holo.

ušteda. Imamo i sušaru za žitarice. Kada smo krenuli preko zadruge, radilo se stotinak hektara, a danas ugovaramo više od 4, 5 hiljada ha – priča Robert Holo.

- Mi u Doroslovu već tri decenije razmišljamo da otvorimo neku fabriku. Našli smo partnera iz Češke za proizvodnju agropeleta i sada je to krenulo. Biće zaposleno najmanje 30 radnika u fabrici, a više od 40 će biti za dovoženje biomase za preradu. Agropelete se prave od kukuruzovine, sojine i pšenične slame, i tu će biti angažovano najmanje 70 ljudi. Sa ovih 30 koji već rade na imanju, to je ukupno stotinu, što je za Doroslovo jako dobro. Sve to ne bi uspešno da iza nas nije stala Gradska uprava na čelu sa Sinišom Lazićem i gradonačelnikom Delićem. Danas je još uvek teško rešiti papirologiju i partner iz Češke bi

institucija i pre statusa kandidata Srbije“. - To je postigao ozbiljnim radom, posvećenošću poslu i iza njega mora da stoji država. Ovo je model kako biznis treba da se razvija u našoj zemlji i kako se rešava akutni problem nezaposlenosti. Imamo ogroman potencijal u poljoprivrednom zemljištu i taj resurs ne sme biti privilegija pojedinaca, već mora biti podjednako dostupan svima. Gradnjom ovakvih kapaciteta stvaramo uslove za zapošljavanje – ocenio je Lazić.

- Robert se, kao odbornik u Skupštini grada, borio za bolje uslove u svom selu. Obnovili smo ambulancu, stvaramo uslove da se primarna zdravstvena zaštita digne na viši nivo. Naredne 4 godine ćemo u svim naseljenim mestima opštine krenuti u izgradnju fekalne

ASFALTOM KROZ ATAR!

- Mnogo će značiti izgradnja atarske putne mreže i sve ovo što su uradile gradske vlasti. Ne samo za mene, već i za sve meštane. Kroz atar nam sada prolazi asfalt. To je od izuzetnog značaja. Sam dovoz naših žitarica i odvoženje na silos... Put je skraćen, mnogo nam je lakše, nema gužve u saobraćaju, idemo bez brige. A pre smo morali kroz Sombor, skoro kroz sam centar. Čujem da ima nagoveštaja da će tu uz samu farmu da prođe asfalt. Ako to bude, onda smo već na Zapadu, asfalt je naš salašarski priključak za Evropu. Evo, odmah smo u Apatinu, a ako treba i na ovu drugu stranu prema Stapar, Odžacima – priča Tihomir Karalić.

kanalizacije. Završavamo projekat fabrike vode da bi sva naselja imala kvalitetniju vodu. Rešavamo i problem navodnjavanja, imamo resurse i siguran sam da imamo razloga za optimizam. Ima propusta, kao i svuda, ali ipak su stvari drugačije nego pre 15 godina. I danas se osećaju posledice tih pogrešnih političkih odluka. Sve to teže nadoknađujemo, ali uz resurse, spremnosti i optimizam, verujem u budućnost Sombora i našeg kraja koji je od nacionalnog interesa za ovu državu – zaključio je Lazić.

VELIKI PROJEKAT NAVODNJAVANJA

- Zemlja je naš veliki resurs i verujem da će veliki podsticaj razvoj agrara dati i odluka Ministarstva poljoprivrede i Vlade Srbije da se gradi sistem za navodnjavanje. To je veliki nacionalni projekat. Sombor

je prvi grad koji će potpisati jedan veliki ugovor oko sistema za navodnjavanje, koji će prolaziti ovuda. Sombor i područje našeg grada imaju prirodnu prednost. Ovde postoji 100.000 ha obradive zemlje,

kanalska mreža, tu je Dunav, dve granice. Imamo velike mogućnosti da proizvodimo i da prodajemo hranu. Uloga politike je da taj resurs bude podjednako dostupan svima – smatra Siniša Lazić.